

ferocem, nullius tamen flagitii compertum. At hercule Germanicum Druso ortum octo apud Rhenum legionibus imposuit, adscirique per adoptionem à Tyberio iussit, ^a quanquam esset in domo Tyberii filius iuuenis, sed quò ^b pluribus munimentis insisteret. Bellum ea tempestate nullum, nisi aduersus Germanos supererat, ^c abolendæ magis infamix, ob amissum cum Quintilio Varo exercitum, quàm cupidine proferendi imperii, aut dignum ob præmium. Domi res tranquilla, ^d eadem magistratum vocabula. Iuniores post Actiacam victoriam, etiam senes plerique inter bella ciuium nati, quotusquisque reliquus, qui temp. vidisset? Igitur verso ciuitatis statu, nihil vsquam prisca, & ^e integri moris: omnis, exuta ^f æqualitate, ^g iussa principis aspeçtare, nulla in præsens formidine, dum Augustus ætate validus, ^h seque, & ⁱ domum, & pacem sustentauit. Postquam prouecta iam senectus ægro & corpore fatigabatur, aderatque finis, & spes nouæ, pauci bona libertatis incassum dis-

¹ Affirmat Vespasianus lib. 4. histor. Sibi pacem, dominique curæ fore.
² Sic lib. 4. histor. Vm. Ro. manum, pacifque bona differens.

OBSERVATIONES.

a Et quibus est virile sexus, adoptant.

b Non legiones, non classes, vt alio loco Tacit. ait, perinde sunt firma imperij munimenta, quàm numerus liberorum. ea re, danda omnino est opera ei, qui perpetuitati imperij sui optime prospèctum esse cupit, vt plures liberos habeat, quò pluribus munimentis insistat. Satis constat plures successores maiori mole eueri, quàm vnum. Ideo si plures numerantur nemo, opinor, dubitat, quin prauæ multorum spes cohibeantur. Sic Tacit. lib. xij. Annal. de Pallante loquens: Stimulabat, inquit, Claudium consileret reip. Britannici pueritiam robore circumdaret. sic apud Diuum Augustum, quàm nepotibus subnixum, viguisse priuignos. à Tiberio, super propriam stirpem Germanicum assumptum. se quoque accingeret iuueni [Neroni] partem curarum capefituro.

c Non semper bella suscipiuntur proferendi imperij gratia, aut dignum ob præmium, i. quod opere pretium sit ea suscipi, sed studio abolendæ infamix, quæ causa iustissima est & grauissima. Infamia autem censenda est, si cladem accipias ab eo, qui nec sama, nec opibus, neque copiis tecum comparari potest.

d In nouo principatu præstat manere vetera magistratum vocabula, quàm si mutentur, siquidem nouus princeps id agere debet, vt veteris liberæ reip. status immutetur, species autem ipsa reip. maneat, ne quid in ea immutatum esse merito quisquam queri possit.

e Multa in penatibus principum auare, ambitiose, crudeliter, libidinosè fiunt. & illinc ad ceteros manant, non igitur mirum est, integros, & antiquos mores in libera potius repub. retineri, quàm sub principe.

f Respublica is proprie vniuersorum status dicitur, in quo seruatür æqualitas; hoc est, vbi æquo iure vniuntur, hanc Arist. i. Politic. appellat ἐλευθερίαν & ἰσότητα.

g Principatus, siue monarchia, is proprie status dicitur, in quo, omni exuta æqualitate, singuli iussa vnius principis aspeçtant.

h Nihil omnino princeps agere debet, quod non ad hæc tria referatur: nempe, vt se, domum, & pacem sustentet. se quidem; hoc est, ea omnia, quæ à sua persona separari nequeunt; cuiusmodi est honos, laus, fama, immortalitas; ne his adiciam externa & fortuita. Domum, quam potentia, & opibus ita firmare (quantum humano consilio efficit potest) debet, vt illa perpetuò regnatricis sit. Pacem, quia si is, qui recens temp. quondam liberam occupauit, pacem (quo bono nullum magis homines post ingenia bella admirantur) populo præstare pergit, is tanti eam, quanti vult & æstimat, & vendit, nempe, regno, & dominatu.

i Libertate semel amissa, frustra de illius bonis disseritur.